

**BOSNA I HERCEGOVINA
FEDERACIJA BOSNE I HERCEGOVINE
AGENCIJA ZA BANKARSTVO FEDERACIJE BOSNE I HERCEGOVINE**

**INFORMACIJA
O LIZING SISTEMU
FEDERACIJE BOSNE I HERCEGOVINE
30.06.2017. GODINE**

Sarajevo, august/kolovoz 2017. godine

Agencija za bankarstvo Federacije BiH (Agencija), kao regulatorna institucija koja obavlja superviziju (nadzor) lizing društava, sačinila je Informaciju o lizing sistemu u Federaciji BiH sa stanjem na dan 30.06.2017. godine, na osnovu analize mjesečnih i kvartalnih izvještaja o poslovanju, informacija i podataka koje su lizing društva dostavila Agenciji (*off site* nadzor) i podataka kojima raspolaže konstatovanim u kontrolama na licu mjesta (*on site* nadzor).

SADRŽAJ

I	UVOD	3
II	POSLOVNE PERFORMANSE LIZING SISTEMA U FEDERACIJI BiH	4
	1. STRUKTURA LIZING SISTEMA	4
	1.1. Broj lizing društava.....	4
	1.2. Struktura vlasništva.....	4
	1.3. Kadrovska struktura.....	4
	2. FINANSIJSKI POKAZATELJI POSLOVANJA	5
	2.1. Bilans stanja	5
	2.1.1. Obaveze i kapital.....	8
	2.1.2. Kvalitet aktive	9
	2.2. Profitabilnost.....	11
	2.3. Ponderisana nominalna i efektivna kamatna stopa.....	14
	2.4. Struktura plasmana prema predmetu i vrsti lizinga	17
	2.5. Tržišno učešće prema finansijskom volumenu i broju ugovora	18
III	ZAKLJUČCI I PREPORUKE	19
IV	PRILOZI	21

Zakonom o lizingu („Službene novine Federacije BiH“, broj 85/08, 39/09, 65/13 i 104/16) uređuje se osnivanje, registrovanje, djelatnost, oblik organizovanja, poslovanje, način upravljanja, prestanak rada i nadzor poslovanja lizing društava u Federaciji BiH. Regulatorne i nadzorne nadležnosti Agencije nad ovim Sektorom propisane su Zakonom o Agenciji za bankarstvo Federacije BiH („Službene novine Federacije BiH“, br. 9/96, 27/98, 20/00, 45/00, 58/02, 13/03, 19/03, 7/06, 59/06, 48/08, 34/12 i 77/12) i internim aktima Agencije. Funkciju nadzora lizing društava Agencija obavlja neposrednim nadzorom (*on-site*) i posrednim nadzorom, odnosno, analizom izvještaja koje lizing društva dostavljaju Agenciji (*off-site*), shodno Zakonom o lizingu i podzakonskim aktima Agencije navedenim u Prilogu 1. Informacije.

U Federaciji BiH na dan 30.06.2017. godine dozvolu za rad Agencije je imalo sedam lizing društava koja su djelatnost lizinga obavljala u sjedištu društva, kao i u sedam podružnica. U lizing društvima registrovanim na području Federacije BiH je ukupno angažovano 138 uposlenika, od čega su 123 uposlenika angažovana putem ugovora o radu (stalno zaposleni), dok je 15 uposlenika angažovano putem studentskog servisa i preko organizacija koje posreduju u zapošljavanju (privremeno zaposleni).

Bilansna suma lizing društava u Federaciji BiH na dan 30.06.2017. godine iznosila je 410,4 miliona KM, što je za 11,1 miliona KM ili 2,6% smanjenje u odnosu na 31.12.2016. godine. Ukoliko se uporede pojedinačne bilansne sume sedam lizing društava sa podacima na dan 31.12.2016. godine, dolazi se do zaključka da je kod jednog lizing društva evidentan porast bilansne sume u iznosu od 17,8 miliona KM, dok je kod šest lizing društava evidentan pad bilansne sume u ukupnom iznosu od 28,9 miliona KM, od čega se na jedno lizing društvo, koje je obustavilo zaključivanje novih lizing ugovora odnosi 18,3 miliona KM ili 63,1%.

U periodu od 01.01. do 30.06.2017. godine djelatnost lizinga u Federaciji BiH kao rezultat poslovanja je ostvarila dobit u iznosu od 1,7 miliona KM. Tri lizing društva su iskazala negativan finansijski rezultat u iznosu od 595 hiljada KM, od čega se na jedno lizing društvo odnosi 525 hiljada KM ili 88,2%, dok su četiri lizing društva iskazala pozitivan finansijski rezultat u iznosu od 2,3 miliona KM.

Ukupni kapital lizing društava na dan 30.06.2017. godine je iznosio 44,4 miliona KM. U poređenju sa 31.12.2016. godine, navedena pozicija je smanjena za 2,0 miliona KM ili 4,3%. Svih sedam lizing društava je iskazalo ukupan iznos kapitala iznad minimalnog iznosa propisanog zakonskim odredbama.

Vrijednost novozaključenih ugovora finansijskog i operativnog lizinga u toku prve polovine 2017. godine iznosila je 78,4 miliona KM i veća je za 10,3 miliona KM ili 15,1% u odnosu na isti period prethodne poslovne godine. Broj novozaključenih lizing ugovora u istom periodu je iznosio 1.897, a što je za 262 ugovora ili 16,0% više u odnosu na isti period prethodne godine.

Ukupna prosječna nominalna kamatna stopa za ugovore finansijskog lizinga zaključene u prvoj polovini 2017. godine iznosila je 3,4% za kratkoročne i 4,7% za dugoročne ugovore, dok je efektivna kamatna stopa za kratkoročne ugovore iznosila 5,6%, a za dugoročne 7,3% na godišnjem nivou.

Ukupna ponderisana nominalna kamatna stopa je iznosila 4,7%, a efektivna 7,3% na godišnjem nivou. U poređenju sa istim periodom prethodne poslovne godine kada je iskazana ukupna ponderisana nominalna kamatna stopa od 5,1% i efektivna od 8,3% na godišnjem nivou, evidentan je nastavak trenda pada kamatnih stopa.

Posmatrano prema vrsti korisnika lizinga, u strukturi novozaključenih lizing ugovora dominiraju ugovori zaključeni sa pravnim licima (94,3% od ukupnog volumena novozaključenih ugovora, dok se u strukturi finansiranja prema predmetu lizinga 40,1% odnosi na finansiranje putničkih vozila).

U periodu od 01.01 do 30.06.2017. godine od strane Agencije obavljene su četiri kontrole poslovanja lizing društava registrovanih na području Federacije BiH, i to jedna obimna kontrola, dvije kontrole izvršenja naloženih mjera datih rješenjem i jedna off site kontrola usklađenosti poslovanja sa odredbama Zakona o zaštiti korisnika finansijskih usluga.

II POSLOVNE PERFORMANSE LIZING SISTEMA U FEDERACIJI BiH

1. STRUKTURA LIZING SISTEMA

1.1. Broj lizing društava

Dozvolu za obavljanje poslova lizinga na dan 30.06.2017. godine posjeduju sljedeća lizing društva:

1. ASA Leasing d.o.o. Sarajevo,
2. NLB Leasing d.o.o. Sarajevo,
3. Porsche Leasing d.o.o. Društvo za poslove lizinga,
4. Raiffeisen Leasing d.o.o. Sarajevo,
5. Sparkasse Leasing d.o.o. Sarajevo,
6. UniCredit Leasing d.o.o. Sarajevo i
7. VB Leasing d.o.o. Sarajevo.

1.2. Struktura vlasništva

Struktura vlasništva prethodno navedenih lizing društava je sljedeća: tri lizing društva se nalaze u 100% vlasništvu nerezidentnih pravnih lica, jedno lizing društva se nalaze u većinskom vlasništvu nerezidentnog pravnog lica, dok se tri lizing društva nalaze u 100% vlasništvu rezidentnih pravnih lica. U toku prvog polugodišta 2017. godine nije bilo promjena u strukturi vlasničkih udjela lizing društava. Detaljni podaci o pregledu vlasničke strukture lizing društava dati su u Prilogu 3. Informacije.

1.3. Kadrovska struktura

Na dan 30.06.2017. godine u lizing društvima registrovanim na području Federacije BiH je ukupno angažovano 138 uposlenika, od čega su 123 uposlenika angažovana putem ugovora o radu (stalno zaposleni), dok je 15 uposlenika angažovano putem studentskog servisa i preko organizacija koje posreduju u zapošljavanju (privremeno zaposleni). U poređenju sa krajem prethodne poslovne godine evidentno je značajno smanjenje broja zaposlenih usljed planirane statusne promjene pripajanja jednog lizing društva matičnoj banci. U navedenom društvu je smanjen broj uposlenih za 23 zaposlenika ili 58,9% u odnosu na 31.12.2016. godine. U Tabeli 1. Informacije su iskazani podaci o broju uposlenih u lizing sektoru po periodima.

Tabela 1: Broj zaposlenih u lizing sektoru					
	31.12.2015	31.12.2016	30.06.2017	INDEKS (2/3)	INDEKS (3/2)
	1	2	3	4	5
Broj zaposlenih u lizing društvima sa sjedištem u FBiH					
Broj stalno zaposlenih	141	149	123	106	83
Broj privremeno zaposlenih	28	11	15	39	136
Broj zaposlenih u lizing društvima sa sjedištem u RS na području FBiH					
Broj stalno zaposlenih	9	0	0	0	0
Broj privremeno zaposlenih	0	0	0	0	0
UKUPNO	178	160	138	90	86

U kvalifikacionoj strukturi uposlenika u lizing sektoru na dan 30.06.2017. godine nije bilo značajnijih promjena u odnosu na prethodne izvještajne periode. I dalje najveće učešće imaju uposlenici sa visokom stručnom spremom (78,3%), nakon čega slijede uposlenici sa srednjom stručnom spremom (12,3%). U Tabeli 2. Informacije su iskazani podaci o strukturi zaposlenih u lizing sektoru po periodima.

Tabela 2: Kvalifikaciona struktura zaposlenih								
	31.12.2015		31.12.2016		30.6.2017		INDEKS (2/3)	INDEKS (2/3)
	1	2	1	2	3	4	4	5
Visoka stručna sprema	126	70,8%	120	75,0%	108	78,3%	95	89
Viša stručna sprema	5	2,8%	5	3,1%	4	2,9%	100	80
Srednja stručna sprema	33	18,5%	23	14,4%	17	12,3%	70	74
Ostali	14	7,9%	12	7,5%	9	6,5%	86	75
UKUPNO	178	100,0%	160	100,0%	138	100,0%	90	86

Efikasnost zaposlenih prilikom ocjene performansi lizing društva mjeri se putem omjera aktive i broja zaposlenih (aktiva po zaposlenom). Na dan 30.06.2017. godine na nivou sektora lizinga na svakog zaposlenog se odnosi 3,0 miliona KM aktive i na nivou je prethodnog izvještajnog perioda. Analitički pokazatelji za pojedinačna lizing društva kreću se u rasponu od 0,5 do 4,3 miliona KM aktive po zaposlenom.

2. FINANSIJSKI POKAZATELJI POSLOVANJA

2.1. Bilans stanja

Ukupna bilansna suma lizing društava u Federaciji BiH na dan 30.06.2017. godine je iznosila 410,4 miliona KM, što je za 11,1 milona KM ili 2,6% smanjenje u odnosu na 31.12.2016. godine. Pojedinačno posmatrano, kod jednog lizing društva je evidentan porast bilansne sume u iznosu od 17,8 milona KM, dok je kod šest lizing društava evidentno smanjenje bilansne sume u ukupnom iznosu od 28,9 miliona KM, od čega se na jedno lizing društvo odnosi 18,3 miliona KM ili 63,1% (lizing društvo koje je obustavilo zaključenje novih ugovora).

Na dva najveća lizing društva (posmatrano po veličini aktive) odnosi se 64,3% od ukupne aktive lizing društava.

U strukturi ukupne aktive lizing društava najznačajnije učešće su imala neto potraživanja po osnovu finansijskog lizinga koja iznose 301,3 miliona KM ili 73,4% od ukupne aktive sektora lizinga. U poređenju sa 31.12.2016. godine, neto potraživanja po osnovu finansijskog lizinga su manja za 5,3 miliona KM ili 1,7%, dok su bruto potraživanja po osnovu finansijskog lizinga manja za 8,1 miliona KM ili 2,3%. U strukturi potraživanja po osnovu finansijskog lizinga, na ugovore odobrene po osnovu finansiranja putničkih vozila i vozila za obavljanje djelatnosti se odnosi 66,7%, na ugovore odobrene po osnovu finansiranja opreme se odnosi 24,8%, dok se na ugovore finansijskog lizinga putem kojih su finansirane nekretnine odnosi 8,5%.

U Tabelama 3. i 4. Informacije iskazana je struktura potraživanja po finansijskom lizingu (potraživanja prije umanjena po osnovu rezervi za gubitke) na dan 30.06.2017. godine i uporedni pregled strukture potraživanja sa 31.12.2016. godine.

- u 000 KM -

Tabela 3: Struktura potraživanja po finansijskom lizingu - 30.06.2017. godine					
STRUKTURA PREMA PREDMETU LIZINGA	Kratkoročna potraživanja	Dugoročna potraživanja	Dospjela potraživanja	Ukupna potraživanja	Učešće u ukupnom potraživanju
1	2	3	4	5	6
Putnička vozila	38.774	59.705	1.678	100.157	32,8%
Vozila za obavljanje djelatnosti (terenska i putnička)	43.242	58.180	2.340	103.762	33,9%
Mašine i oprema	23.632	50.385	1.672	75.689	24,8%
Nekretnine	3.960	21.348	713	26.021	8,5%
Ostalo	16	12	0	28	0,0%
UKUPNO	109.624	189.630	6.403	305.657	100,0%
STRUKTURA PREMA KORISNIKU LIZINGA	Kratkoročna potraživanja	Dugoročna potraživanja	Dospjela potraživanja	Ukupna potraživanja	Učešće u ukupnom potraživanju
1	2	3	4	5	6
Pravna lica	100.360	171.579	5.904	277.843	90,9%
Preduzetnici	1.782	2.723	119	4.624	1,5%
Fizička lica	6.388	12.509	356	19.253	6,3%
Ostalo	1.094	2.819	24	3.937	1,3%
UKUPNO	109.624	189.630	6.403	305.657	100,0%

Tabela 4: Struktura potraživanja po finansijskom lizingu – uporedni pregled

STRKTURA PREMA PREDMETU LIZINGA	Potraživanja na dan 31.12.2016. godine	Potraživanja na dan 30.06.2017. godine	INDEKS
1	2	3	4
Putnička vozila	94.388	100.157	106
Vozila za obavljanje djelatnosti (terenska i putnička)	104.171	103.762	100
Mašine i oprema	83.868	75.689	90
Nekretnine	28.553	26.021	91
Ostalo	119	28	24
UKUPNO	311.099	305.657	98
STRUKTURA PREMA KORISNIKU LIZINGA	Potraživanja na dan 31.12.2016. godine	Potraživanja na dan 30.06.2017. godine	INDEKS
1	2	3	4
Pravna lica	283.255	277.843	98
Preduzetnici	4.229	4.624	109
Fizička lica	21.840	19.253	88
Ostalo	1.775	3.937	222
UKUPNO	311.099	305.657	98

Neto potraživanja po osnovu zajma su na dan 30.06.2017. godine iznosila 30,1 miliona KM ili 7,3% od iznosa ukupne aktive sektora lizinga. U odnosu na 31.12.2016. godine, neto potraživanja po osnovu zajma su smanjena za 10,4 miliona KM ili 25,6%, dok su bruto potraživanja smanjena za 10,9 miliona KM ili 25,8%. Potraživanja po osnovu zajmova u strukturi ukupne aktive lizing društava se kontinuirano smanjuju jer je Zakonom o lizingu zabranjeno lizing društvima zaključivanje novih ugovora o zajmu i isti će ostati u bilansima dok ne isteknu ugovoreni rokovi na koje su odobreni. Posmatrano po periodima, otplata po osnovu zajmova iskazuje znake stagnacije (usporene otplate) iz razloga jer lizing društvo koje u svom portfelju ima značajan iznos potraživanja po osnovu zajma u prethodnim periodima poslovanja odobrilo moratorij u plaćanju ugovorenih obaveza do okončanja procesa revitalizacije poslovanja klijenata kojima su isti odobreni.

Od ukupno iskazanog iznosa neto potraživanja po osnovu zajma, 29,3 miliona KM ili 97,3% se odnosi na potraživanja jednog lizing društva, koje u svom portfelju ima značajne iznose potraživanja po zajmu, od čega se 28,5 miliona KM ili 97,2% odnosi na potraživanja od subsidijarnih lica, putem kojih su prije stupanja na snagu Zakona o lizingu finansirani projekti izgradnje nekretnina.

U strukturi potraživanja po osnovu zajma, na zajmove odobrene po osnovu finansiranja nekretnina se odnosi 97,3%.

Iskazano stanje bilansne pozicije novac i novčani ekvivalenti na dan 30.06.2017. godine je iznosilo 14,2 miliona KM, što je za 6,2 miliona KM ili 76,9% više u odnosu na 31.12.2016. godine. Učešće navedene pozicije u ukupnoj aktivi na dan 30.06.2017. godine je iznosilo 3,5% i isto se povećalo u odnosu na 31.12.2016. godine, kada je iznosilo 1,9%.

Iskazano stanje pozicije plasmani bankama je na dan 30.06.2017. godine iznosilo 7,7 miliona KM, što je za 2,8 miliona KM ili 26,4% manje u odnosu na 31.12.2016. godine. Navedena pozicija se uglavnom odnosi na oročena sredstva lizing društava kod komercijalnih banaka.

Neto vrijednost osnovnih sredstava finansiranih putem operativnog lizinga na dan 30.06.2017. godine je iznosila 27,4 miliona KM i za 1,6 milion KM ili 5,56% manje u odnosu na 31.12.2016. godine. Pojedinačno posmatrano, kod dva lizing društva je iskazan porast neto vrijednosti osnovnih sredstava finansiranih putem operativnog lizinga u iznosu od 5,8 miliona KM, dok je kod četiri lizing društva iskazano smanjenje u iznosu od 7,4 miliona KM, od čega se 5,5 miliona KM ili 74,3% odnosi na jedno lizing društvo uslijed prijevremenog zatvaranja ugovora operativnog lizinga zbog statusnih promjena

pripajanja lizing društva matičnoj banci. U Tabeli 5. Informacije je iskazana struktura neto bilansnih pozicija aktive lizing društava.

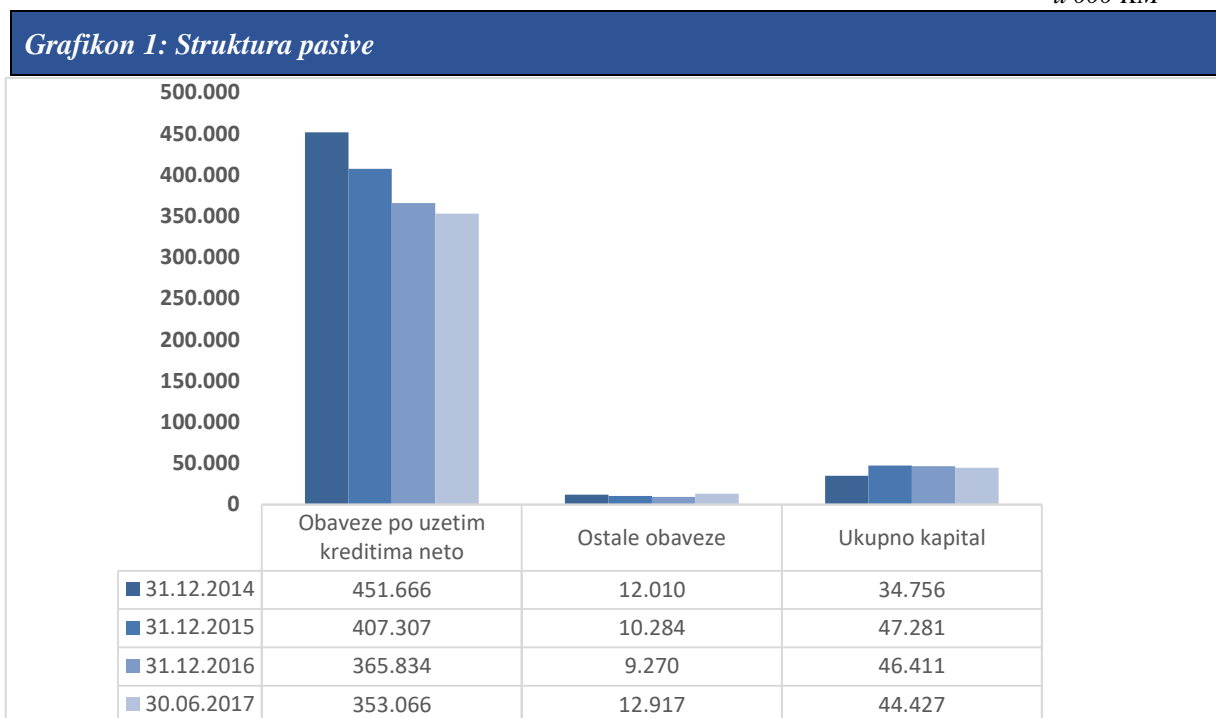
- u 000 KM -

Tabela 5: Struktura neto bilansnih pozicija aktive					
OPIS	31.12.2016	Učešće u aktivi %	30.6.2017	Učešće u aktivi %	INDEKS
1	2	3	4	5	6
Finansijski lizing	306.599	72,7%	301.284	73,4%	98,3
Operativni lizing	29.060	6,9%	27.444	6,7%	94,4
Zajam	40.500	9,6%	30.141	7,3%	74,4
Ostala imovina	45.356	10,8%	51.541	12,6%	113,6
UKUPNO	421.515	100,0%	410.410	100,0%	97,4

2.1.1. Obaveze i kapital

Obaveze po uzetim kreditima na dan 30.06.2017. godine i dalje predstavljaju dominantnu poziciju u strukturi ukupne pasive lizing društava (86,0% od ukupnog iznosa bilansne sume). U Grafikonu 1. Informacije je iskazana struktura pasive sektora lizinga.

- u 000 KM -

Ukupne obaveze po kreditima na dan 30.06.2017. godine su iznosile 353,1 miliona KM. U poređenju sa stanjem na 31.12.2016. godine iste su smanjene za 12,8 miliona KM ili 3,5%. Od ukupnog iznosa obaveza po uzetim kreditima, 287,8 miliona KM ili 81,5% se odnosi na dugoročne obaveze.

U strukturi izvora finansiranja nije bilo značajnijih promjena u odnosu na prethodne izvještajne periode. Na zaduženja komercijalnih stranih i domaćih banaka koje uglavnom pripadaju grupacijama kojima

lizing društva pripadaju se odnosi 55,6% od ukupnih kreditnih zaduženja, dok se 19,4% odnosi na direktna zaduženja od osnivača i 25,0% se odnosi na zaduženja od evropskih banaka (EIB, EBRD, CEDB i DEG). Sredstva od ovih banaka su po prirodi namjenska i uglavnom se odnose na razvoj srednjih i malih preduzeća, a obezbjeđena su bankarskim garancijama izdatim od strane matičnih banaka ili njihovih holding kompanija.

Ukupna ponderisana nominalna kamatna stopa koju lizing društva plaćaju na izvore sredstava u periodu od 01.01. do 30.06.2017. godine je iznosila 1,6% na godišnjem nivou (kamatna stopa izračunata na bazi prosječnog stanja uzetih kredita i kamatnog rashoda u posmatranom periodu) i ista je u padu u odnosu na 31.12.2016. godine kada je iznosila 2,0%.

Kamatne stope na izvore sredstava lizing društava uglavnom su vezane za varijabilni indeks EURIBOR, čija prosječna vrijednost u toku prve polovine 2017. godine i dalje bilježi negativne vrijednosti (prosječna vrijednost 6 MEURIBOR -0,24%).

Ukupni kapital lizing društava je na dan 30.06.2017. godine iznosio 44,4 miliona KM. U poređenju sa 31.12.2016. godine, navedena pozicija je smanjena za 2,0 miliona KM ili 4,3%. Pojedinačno posmatrano, kod četiri lizing društva je došlo do povećanja ukupnog kapitala u iznosu od 1,2 miliona KM (usljed pozitivnog poslovanja istih), dok je kod tri lizing društva došlo do smanjenja ukupnog kapitala u iznosu od 3,2 miliona KM od čega se na jedno lizing društvo odnosi 2,8 miliona ili 87,2%. Sva lizing društva su iskazala ukupan iznos kapitala veći od minimalnog iznosa (250 hiljada KM) propisanog odredbama člana 8. Zakona o lizingu.

2.1.2. Kvalitet aktive

Prema podacima iz izvještaja lizing društava, rezerve za gubitke po finansijskom lizingu na dan 30.06.2017. godine iskazane su u iznosu od 4,4 miliona KM i iste su manje za 127 hiljada KM ili 2,8% u odnosu na 31.12.2016. godine. U strukturi potraživanja po finansijskom lizingu na dan 30.06.2017. godine iskazano je ukupno 6,4 miliona KM dospjelih neizmirenih potraživanja i ista su veća za 643 hiljade ili 11,2% u odnosu na 31.12.2016. godine. U tabeli 6. Informacije je iskazana struktura formiranih rezervi za gubitke po kategorijama kašnjenja.

- u 000 KM -

<i>Tabela 6: Formirane rezerve za finansijski lizing po kategorijama kašnjenja</i>			
Dani kašnjenja	Ukupne rezerve 31.12.2016	Ukupne rezerve 30.06.2017	INDEKS
1	2	3	4
0-60	2.610	1.715	66
60-90	604	949	157
90-180	715	1.127	158
preko 180	571	582	102
preko 360	0	0	0
UKUPNO	4.500	4.373	97

Pet lizing društva je iskazalo smanjenje formiranih rezervi za gubitke u odnosu na 31.12.2016. godine, što ukazuje na činjenicu da u toku prve polovine 2017. godine nije došlo do pogoršanja kvaliteta portfelja koji se odnosi na potraživanja po finansijskom lizingu, odnosno da je kvalitet portfelja na približno istom nivou u odnosu 31.12.2016. godine.

Posmatrano po kategorijama kašnjenja dospjelih nenaplaćenih potraživanja, u poređenju sa 31.12.2016. godine, konstatovano je smanjenje rezervi za gubitke u kategorijama kašnjenja od 0 do 60 dana, dok je

povećanje evidentirano u kategorijama od 60-90 dana i 90-180 dana. Kašnjenja dospjelih nenaplaćenih potraživanja u kategoriji preko 180 dana su ostala na približno istom nivo u poređenju sa 31.12.2016. godine.

Rezerve za zajmove na dan 30.06.2017. godine su iznosile 1,2 miliona KM i smanjene su za 549 hiljada KM ili 31,1% u odnosu na 31.12.2016. godine. Cjelokupan iznos formiranih rezervi za zajmove na dan 30.06.2017. godine je formiran od strane jednog lizing društva koje u svom portfelju ima najznačajniji iznos potraživanja po ugovorima zajma od subsidijarnih lica.

Ukupan iznos otpisanih potraživanja po finansijskom lizingu i zajmu na dan 30.06.2017. godine je iznosio 104,2 miliona KM, što je smanjenje za 7,6 miliona KM ili 6,8% u odnosu na iznos iskazan krajem prethodne poslovne godine. Značajno smanjenje ukupnog iznosa otpisanih potraživanja je uzrokovano činjenicom da je jedno lizing društvo izvršilo prenos (prodaju) potraživanja po lizing ugovorima drugom pravnom licu, a što je izvještajno iskazano na poziciji trajnih otpisa. Od ukupno iskazanog iznosa otpisanih potraživanja, 50,7 miliona KM ili 48,7% se odnosi na otpise formirane od strane jednog lizing društva.

U toku drugog kvartala 2017. godine iskazano je 733 hiljada KM novih otpisa, od čega se 429 hiljada KM ili 58,5% odnosi na otpise formirane od strane jednog lizing društva. Posmatrano u istom periodu naplata po osnovu otpisanih potraživanja iznosi 3,2 miliona KM. Na poziciji trajnih otpisa je iskazan iznos od 5,1 miliona KM. Od navedenog iznosa 4,7 miliona KM ili 92,16% se odnosi na trajne otpise iskazane od strane jednog lizing društva usljed prethodno opisane prodaje potraživanja.

Tržišna vrijednost izuzetih predmeta lizinga na dan 30.06.2017. godine, usljed raskida lizing ugovora sa korisnikom lizinga ili istekom ugovora kod kojih nije ugovoren otkup predmeta lizinga, iznosila je 16,8 miliona KM i veća je za 3,3 miliona KM ili 24,6%, od čega se 13,2 miliona ili 79,0% odnosi na jedno lizing društvo koje je usljed statusnih promjena pripajanja matičnoj banci izvršilo prijevremeni raskid ugovora operativnog lizinga. Iskazana vrijednost se odnosi na 207 izuzetih jedinica, što je za 146 izuzetih predmeta više u odnosu na 31.12.2016. godine, od čega se 169 izuzetih predmeta lizinga odnosi na lizing društvo kod kojeg je pokrenuta statusna promjena. Struktura izuzetih predmeta lizinga je iskazana u Tabeli 7. Informacije.

- u 000 KM -

Tabela 7: Izuzeti predmeti lizinga				
VRSTA PREDMETA LIZINGA	31.12.2016		30.06.2017	
	Broj jedinica	Procijenjena tržišna vrijednost predmeta lizinga	Broj jedinica	Procijenjena tržišna vrijednost predmeta lizinga
1	2	3	4	5
Putnička vozila	31	283	154	2.527
Vozila za obavljanje djelatnosti (terenska i putnička)	6	15	26	293
Mašine i oprema	7	408	5	208
Nekretnine	17	12.772	22	13.767
Ostalo	0	0	0	0
UKUPNO	61	13.478	207	16.795

Pojedinačno posmatrano, 13,3 miliona KM ili 79,9% od ukupne vrijednosti izuzetih predmeta lizinga se odnosi na predmete lizinga izuzete od strane jednog lizing društva.

Od ukupno iskazanog iznosa procijenjene vrijednosti izuzetih predmeta lizinga na dan 30.06.2017. godine, 13,8 miliona KM ili 82,1% se odnosi na nekretnine (poslovni objekti) po kojima su lizing društva ušla u posjed iz razloga nepoštivanja ugovornih obaveza od strane korisnika lizinga. Ukupan iznos navedene pozicije se odnosi na tri lizing društva. Trenutna tržišna situacija i neadekvatni kriteriji

odobravanja finansiranja uzrokuju otežanu prodaju ili novo finansiranje preuzetih nekretnina putem finansijskog ili operativnog lizinga, naročito ukoliko se uzme u obzir i činjenica da su preuzete nekretnine uglavnom poslovno-proizvodni objekti.

2.2. Profitabilnost

Na nivou sektora lizinga u periodu od 01.01. do 30.06.2017. godine ostvarena je dobit u iznosu od 1,7 miliona KM, što predstavlja povećanje za 300,0 hiljada KM ili 21,3% u odnosu na isti period prethodne poslovne godine. Pojedinačno posmatrano, četiri lizing društava iskazala su pozitivan finansijski rezultat u iznosu od 2,3 miliona KM, dok su tri lizing društva iskazala negativan finansijski rezultat u iznosu od 595 hiljada KM, od čega je jedno lizing društvo iskazalo negativan finansijski rezultat u iznosu 525 hiljada ili 88,2%. Osnovni finansijski rezultat lizing društava iskazan je u Tabeli 8. Informacije.

- u 000 KM -

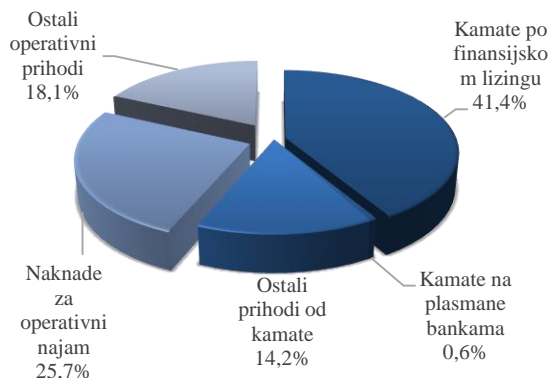
Tabela 8: Osnovni finansijski rezultat: dobit/gubitak						
O P I S	30.6.2015		30.6.2016		30.6.2017	
	Iznos	Broj lizing društava	Iznos	Broj lizing društava	Iznos	Broj lizing društava
1	2	3	4	5	6	7
Gubitak	-1.424	1	-1.470	2	-595	3
Dobit	4.879	6	2.876	5	2.301	4
Neto dobit / gubitak	3.455	7	1.406	7	1.706	7

Struktura ukupnih prihoda predstavljena je u Tabeli 9. i Grafikonu 2. Informacije. Posmatrano po vrsti prihoda, prihodi od kamata u periodu od 01.01. do 30.06.2017. godine su iznosili 9,7 miliona KM i isti su manji za 2,5 miliona KM ili 20,6% u odnosu na isti period prethodne godine. Ukoliko se posmatraju pojedinačne pozicije prihoda od kamata, pozicija prihoda po osnovu kamata iz finansijskog lizinga je iznosila 7,9 miliona KM i za 1,1 milion KM ili 12,3% je manja u odnosu na isti period prethodne poslovne godine. Pozicija ostalih prihoda po kamata je manja u odnosu na isti period prethodne godine za 1,2 miliona KM ili 52,1%, a što je uzrokovalo smanjenje prihoda po osnovu kamata po zajmu kod jednog lizing društva, u iznosu 719 hiljada KM ili 59,9%, kod kojeg je odobren moratorij u plaćanju ugovorenih obaveza.

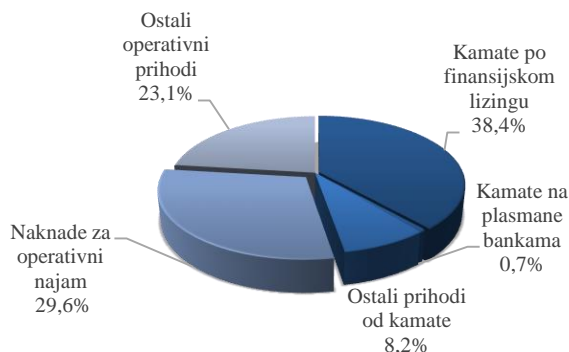
- u 000 KM -

Tabela 9: Struktura ukupnih prihoda								
Struktura ukupnih prihoda	30.6.2015		30.6.2016		30.6.2017		INDEKS	
	Iznos	% učešće	Iznos	% učešće	Iznos	% učešće	8(4/2)	9(6/4)
1	2	3	4	5	6	7	8(4/2)	9(6/4)
I Prihod od kamata i slični prihodi								
Kamate po finansijskom lizingu	9.653	34,6	8.960	41,4	7.858	38,4	93	88
Kamate na plasmane bankama	230	0,8	127	0,6	137	0,7	55	108
Ostali prihodi od kamate	4.190	15,0	3.079	14,2	1.670	8,2	73	54
UKUPNO	14.073	50,4	12.166	56,2	9.665	47,3	86	79
II Operativni prihodi								
Naknade za operativni najam	5.745	20,6	5.555	25,7	6.060	29,6	97	109
Naknada za izvršene usluge	16	0,1	4	0,0	2	0,0	25	50
Ostali operativni prihodi	8.105	29,0	3.916	18,1	4.723	23,1	48	121
UKUPNO	13.866	49,6	9.475	43,8	10.785	52,7	68	114
UKUPNI PRIHODI (I+II)	27.939	100,0	21.641	100,0	20.450	100,0	77	94

30.06.2016.

30.06.2017.

Struktura ukupnih rashoda predstavljena je u Tabeli 10. i Grafikonu 3. Informacije. Rashodi po osnovu kamata su iznosili 2,9 miliona KM i isti su manji u odnosu na isti period prethodne poslovne godine za 1,5 miliona KM ili 33,5%. Razlog smanjenja kamatnog rashoda je značajno niži iznos kreditnih zaduženja usljed smanjenog volumena novih finansiranja, kao i kontinuirano smanjenje varijabilnog indeksa EURIBOR-a za koji su uglavnom vezana kreditna zaduženja lizing društava.

Ukupan neto prihod od kamata iskazan za period od 01.01. do 30.06.2017. godine je iznosio 6,8 miliona KM, što predstavlja smanjenje u odnosu na isti period prethodne godine za 1,0 miliona KM ili 13,4%.

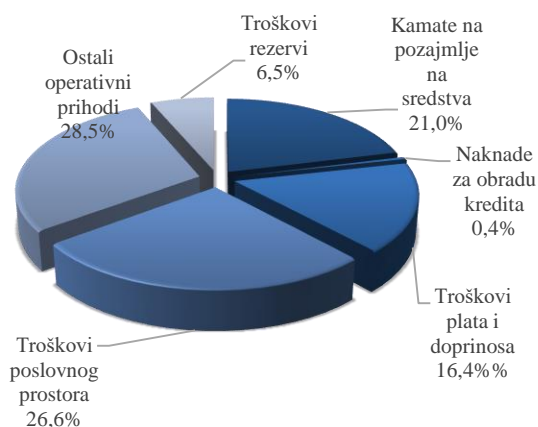
Kategorija operativnih prihoda je iznosila 10,8 miliona KM i u poređenju sa istim periodom prethodne godine veća je za 1,3 miliona ili 13,8%. Na izvještajnoj poziciji troškova rezervi za gubitke u periodu od 01.01. do 30.06.2017. godine iskazan je prihod u iznosu od 58 hiljada KM (prihod iskazan po osnovu otpuštanja rezervi za gubitke formiranih u prethodnim poslovnim godinama). U poređenju sa istim periodom prethodne poslovne godine, troškovi rezervi za gubitke su manji za 1,4 miliona KM ili 104,5%.

Tabela 10: Struktura ukupnih rashoda

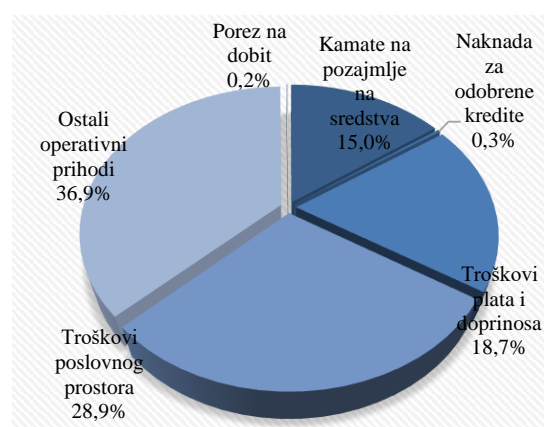
Struktura ukupnih rashoda	30.6.2015		30.6.2016		30.6.2017		INDEKS	
	Iznos	% učešće	Iznos	% učešće	Iznos	% učešće	8(4/2)	9(6/4)
1	2	3	4	5	6	7	8(4/2)	9(6/4)
I Rashod od kamata i slični prihodi								
Kamate na pozajmljena sredstva	5.474	22,4	4.249	21,0	2.824	15,0	78	66
Naknade za obradu kredita	122	0,5	85	0,4	57	0,3	70	67
Ostali rashod po kamati	0	0,0	0	0,0	1	0,0	0	0
UKUPNO	5.596	22,8	4.334	21,4	2.882	15,3	77	66
II Operativni rashodi								
Troškovi plata i doprinosa	3.558	14,5	3.322	16,4	3.515	18,7	93	106
Troškovi poslovnog prostora	6.959	28,4	5.391	26,6	5.437	28,9	77	101
Ostali troškovi	6.200	25,3	5.771	28,5	6.934	36,9	93	120
UKUPNO	16.717	68,3	14.484	71,6	15.886	84,5	87	110
III Troškovi rezervi	2.008	8,2	1.294	6,4	n/a	n/a	64	n/a
Porez na dobit	171	0,7	123	0,6	34	0,2	72	28
UKUPNI RASHODI (I+II+III)	24.492	100,0	20.235	100,0	18.802	100,0	83	93

Grafikon 3: Struktura ukupnih rashoda

30.06.2016

30.06.2017

2.3. Ponderisana nominalna i efektivna kamatna stopa

Efektivna kamatna stopa predstavlja stvarnu relativnu cijenu ugovora o lizingu izraženu na godišnjem nivou i iskazuje se u skladu sa Odlukom o jedinstvenom načinu i metodi izračuna i iskazivanja efektivne kamatne stope za ugovore o finansijskom lizingu.

Ukupna prosječna nominalna kamatna stopa za ugovore finansijskog lizinga zaključene u prvoj polovini 2017. godine je iznosila 3,4% za kratkoročne i 4,7% za dugoročne ugovore, dok je efektivna kamatna stopa za kratkoročne ugovore iznosila 5,6%, a za dugoročne 7,3% na godišnjem nivou. Ukupna ponderisana nominalna kamatna stopa u prvoj polovini 2017. godine je iznosila 4,7%, a efektivna 7,3% na godišnjem nivou. U poređenju sa istim periodom prethodne poslovne godine kada je iskazana ukupna ponderisana nominalna kamatna stopa od 5,1% i efektivna od 8,1% na godišnjem nivou, evidentno je smanjenje kamatnih stopa po ugovorima finansijskog lizinga.

Trend smanjenja nominalnih kamatnih stopa je nastavljen i u 2017. godini u odnosu na 2015. i 2016. godinu, a isti je uzrokovan niskom vrijednošću varijabilnog indeksa (EURIBOR) za koji su vezane izlazne kamatne stope, kao i činjenicom da je tokom prethodne i početkom tekuće poslovne godine većina tržišno aktivnih lizing društava nudila akcijske proizvode po kojima je kamata na iznos finansiranja (u cjelosti ili djelimično) subvencionirana od strane dobavljača predmeta lizinga, dok je po pojedinim akcijskim proizvodima od strane osiguravajućih društava subvencionirana i naknada po osnovu kasko osiguranja predmeta lizinga. Iskazane oscilacije ponderisanih efektivnih kamatnih stopa po periodima su uglavnom uzrokovane činjenicom da izračun efektivne kamatne stope na ugovore zaključene sa fizičkim licima nije identičan izračunu iste u ugovorima zaključenim sa pravnim licima (u izračun iste se ne uključuje premija kasko osiguranja, a što je za ugovore sa fizičkim licima zakonska obaveza). U Tabeli 9. Informacije su detaljno iskazane ponedirane nominalne i efektivne kamatne stope po ugovorima zaključenim u prvoj polovini 2017. godine

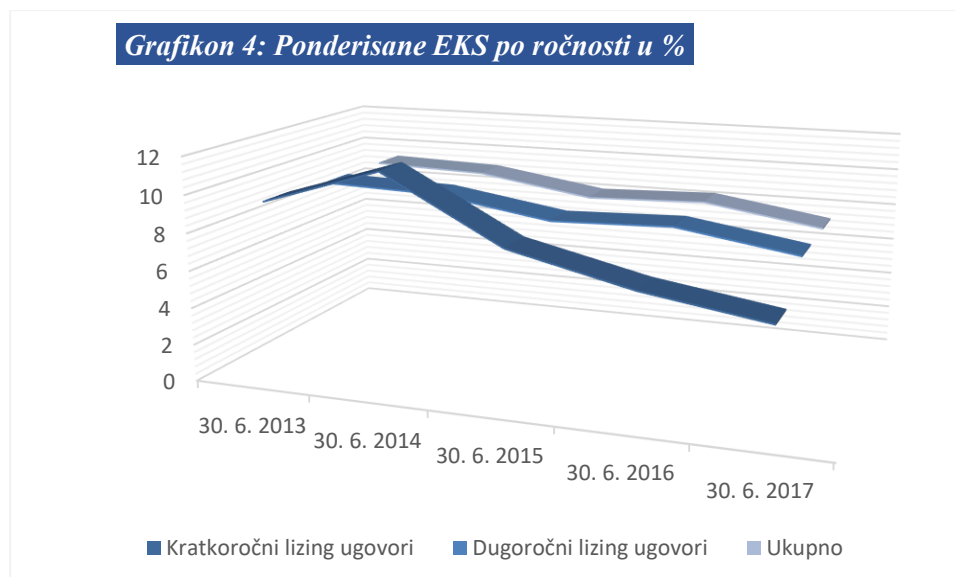
Tabela 11: Prosječna nominalna i efektivna kamatna stopa za ugovore finansijskog lizinga zaključene u prvoj polovini 2017. godine

Redni broj	OPIS	Broj ugovora	Iznos finansiranja	Ponderisana nominalna kamatna stopa	Ponderisana efektivna kamatna stopa
1	2	3	4	5	6
1.	Kratkoročni lizing ugovor prema predmetu lizinga:	35	929	3,4%	5,6%
a.	Putnička vozila	23	416	5,2%	7,9%
b.	Vozila za obavlja.djelatnosti (terenska i putnička)	8	249	3,7%	5,9%
c.	Mašine i oprema	4	264	0,4%	1,7%
d.	Ostalo	0	0	0,0%	0,0%
1.1.	Kratkoročni lizing ugovor prema korisniku lizinga:	35	929	3,4%	5,6%
a.	Pravna lica	34	920	3,4%	5,5%
b.	Preduzetnici	0	0	0,0%	0,0%
c.	Fizička lica	1	9	5,0%	11,4%
2.	Dugoročni lizing ugovor prema predmetu lizinga:	1.589	68.268	4,7%	7,3%
a.	Putnička vozila	1.009	31.026	5,1%	8,2%
b.	Vozila za obavlja.djelatnosti (terenska i putnička)	473	29.233	4,4%	6,6%
c.	Mašine i oprema	106	8.003	4,6%	6,1%
d.	Nekretnine	0	0	0,0%	0,0%
e.	Ostalo	1	6	7,0%	36,5%
2.1.	Dugoročni lizing ugovor prema korisniku lizinga:	1.589	68.268	4,7%	7,3%
a.	Pravna lica	1.414	63.818	4,7%	6,7%
b.	Preduzetnici	41	1.267	5,8%	8,1%
c.	Fizička lica	134	3.183	5,0%	17,4%
UKUPNO (1+2)		1.624	69.197	4,7%	7,3%

Značajna razlika između nominalne i efektivne kamatne stope je posljedica PDV-a na kamatu, koji je obavezan dio ugovora o finansijskom lizingu i koji se plaća unaprijed od strane korisnika lizinga, kreiranje ugovora finansijskog lizinga sa otkupnom vrijednošću, kao i dodatni troškovi lizing aranžmana koji su često sastavni dio mjesečne najamnine lizing ugovora. Pored navedenog, na odstupanje u iznosu nominalne i efektivne kamatne stope utiče i primjena Zakona o zaštiti korisnika finansijskih usluga po kojem je u izračunu efektivne kamatne stope za ugovore finansijskog lizinga zaključene sa fizičkim licima uključen i iznos naknade po osnovu kasko osiguranja predmeta lizinga. U Tabeli 10. i Grafikonu 4. Informacije je iskazano kretanje ponderisanih nominalnih i efektivnih kamatnih stopa za ugovore finansijskog lizinga po periodima.

Tabela 12: Ponderisana prosječna NKS i EKS po ugovorima finansijskog lizinga

OPIS	30.6.2013		30.6.2014		30.6.2015		30.6.2016		30.6.2017	
	1		2		3		4		5	
	NKS	EKS	NKS	EKS	NKS	EKS	NKS	EKS	NKS	EKS
I Kratkoročni lizing ugovori										
1. Prema predmetu lizinga	6,2%	9,5%	6,6%	11,5%	5,1%	8,1%	3,4%	6,6%	3,4%	5,6%
a) Putnička vozila	6,5%	10,1%	6,6%	12,2%	5,0%	7,9%	4,8%	10,7%	5,2%	7,9%
b) Vozila za obavlj. djelatnosti	5,5%	9,3%	6,3%	10,6%	5,6%	9,5%	4,0%	5,5%	3,7%	5,9%
c) Mašine i oprema	5,7%	8,0%	7,1%	12,0%	4,2%	5,6%	0,8%	2,2%	0,4%	1,7%
d) Nekretnine	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%
e) Ostalo	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%
1.1. Prema korisniku lizinga	6,2%	9,5%	6,6%	11,5%	5,1%	8,1%	3,4%	6,6%	3,4%	5,6%
a) Pravna lica	6,0%	9,0%	6,5%	11,2%	5,0%	7,8%	3,2%	5,1%	3,4%	5,5%
b) Preduzetnici	9,4%	16,5%	9,5%	23,6%	0,0%	0,0%	6,0%	11,7%	0,0%	0,0%
c) Fizička lica	7,4%	14,0%	8,2%	17,8%	7,3%	12,8%	6,0%	86,3%	5,0%	11,4%
II Dugoročni lizing ugovori										
2. Prema predmetu lizinga	6,9%	9,3%	6,6%	9,1%	6,0%	8,1%	5,2%	8,3%	4,7%	7,3%
a) Putnička vozila	7,2%	9,8%	6,7%	9,4%	6,0%	8,9%	5,4%	9,5%	5,1%	8,2%
b) Vozila za obavlj. djelatnosti	6,8%	9,2%	6,4%	8,7%	5,7%	7,7%	4,8%	7,2%	4,4%	6,6%
c) Mašine i oprema	6,7%	8,9%	6,8%	9,6%	6,3%	7,8%	5,3%	7,1%	4,6%	6,1%
d) Nekretnine	7,4%	7,9%	6,2%	6,5%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%
e) Ostalo	8,8%	12,0%	9,5%	15,9%	0,0%	0,0%	6,9%	22,0%	7,0%	36,5%
2.1. Prema korisniku lizinga	6,9%	9,3%	6,6%	9,1%	6,0%	8,1%	5,2%	8,3%	4,7%	7,3%
a) Pravna lica	6,9%	9,2%	6,6%	9,1%	6,0%	8,0%	5,2%	7,4%	4,7%	6,7%
b) Preduzetnici	7,0%	9,4%	7,2%	10,5%	7,0%	11,0%	6,5%	9,0%	5,8%	8,1%
c) Fizička lica	7,1%	9,9%	5,9%	8,6%	5,5%	10,0%	5,0%	20,8%	5,0%	11,4%
UKUPNO	6,9%	9,3%	6,6%	9,1%	6,0%	8,1%	5,1%	8,3%	4,7%	7,3%

Grafikon 4: Ponderisane EKS po ročnosti u %

2.4. Struktura plasmana prema predmetu i vrsti lizinga

Vrijednost novozaključenih ugovora finansijskog i operativnog lizinga u periodu od 01.01. do 30.06.2017. godine iznosila je 78,4 miliona KM i za 10,3 miliona KM ili 15,1% je veća u odnosu na isti period prethodne godine. Broj novozaključenih ugovora u istom periodu je 1.897 ugovora i veći je za 262 ugovora ili 16,1% u odnosu na isti period prethodne godine.

Prosječna vrijednost ugovora zaključenih u toku prvog polugodišta 2017. godine je iznosila 41,3 hiljada KM i na nivou je prosječne vrijednosti ugovora zaključenih u istom periodu prethodne godine.

Od ukupno ostvarene vrijednosti novozaključenih ugovora u prvoj polovini 2017. godine, 69,2 miliona KM ili 88,3% se odnosi na ugovore finansijskog lizinga. U poređenju sa istim periodom prethodne godine kada je učešće finansijskog lizinga u ukupnom iznosu finansiranja iznosilo 92,0% evidentno je povećanje učešća ugovora operativnog lizinga u ukupnom iznosu finansiranja. U Tabeli 11. Informacije je iskazan uporedni pregled ostvarenog obima novozaključenih ugovora u prvoj polovini tekuće i prethodne poslovne godine.

- u 000 KM -

Predmet lizinga	30.6.2016. godine			30.6.2017. godine		
	Finansijski lizing	Operativni lizing	Ukupno	Finansijski lizing	Operativni lizing	Ukupno
1	2	3	4	5	6	7
Vozila	54.194	5.417	59.611	60.924	9.174	70.098
Oprema	8.470	0	8.470	8.267	0	8.267
Nekretnine	0	0	0	0	0	0
Ostalo	33	0	33	6	0	6
UKUPNO	62.697	5.417	68.114	69.197	9.174	78.371

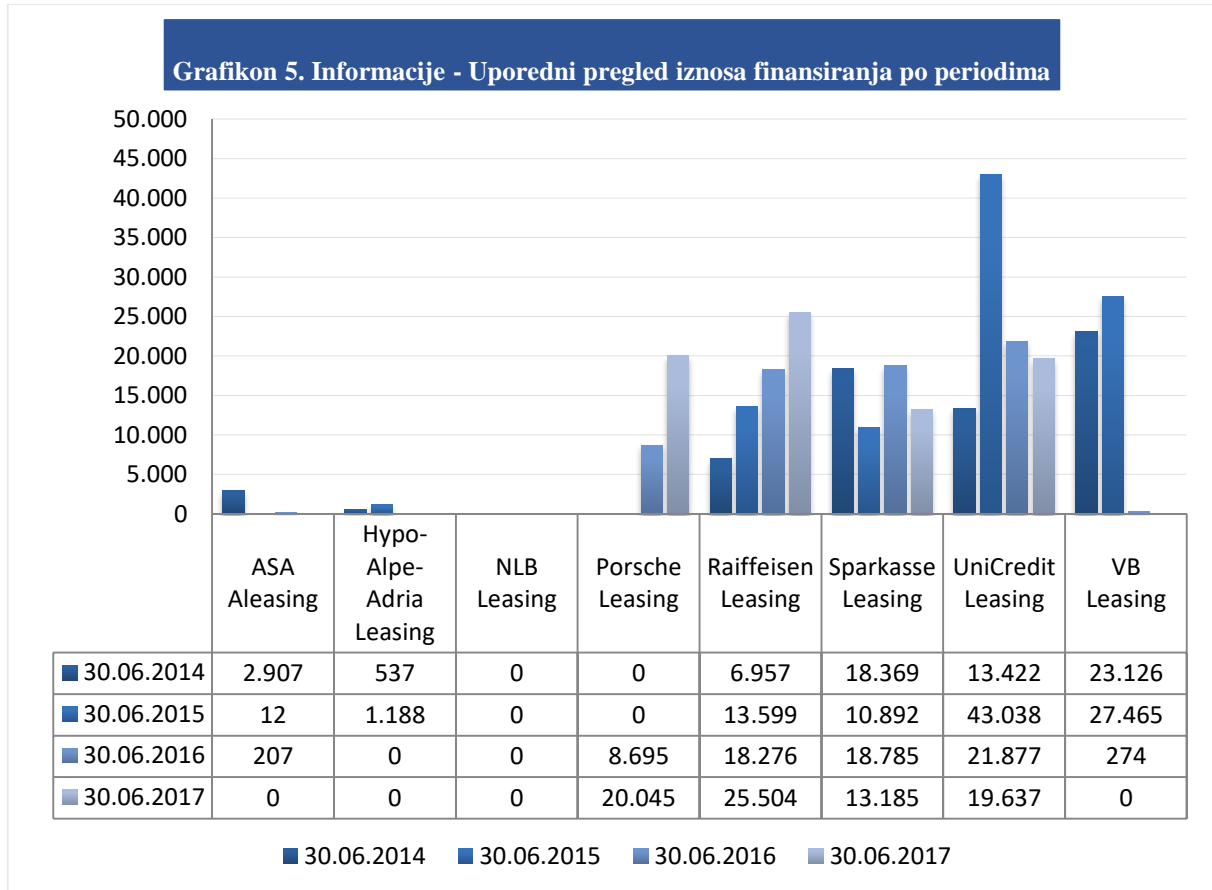
Ukupan iznos novih finansiranja u prvoj polovini 2017. godine ostvarila su četiri lizing društva (tri lizing društva su obustavila zaključenje novih ugovora, izuzev sporadičnih slučajeva finansiranja izuzetih predmeta lizinga).

U strukturi novih plasmana prema vrsti korisnika lizinga dominiraju plasmani prema pravnim licima (94,3% od ukupnog iznosa finansiranja u toku prve polovine 2017. godine). Kao jedan od bitnih razloga je činjenica da je finansiranje putem lizinga za fizička lica nepovoljnije u odnosu na kreditne plasmane iz razloga obaveze plaćanja PDV-a na kamatu, što predstavlja dodatni trošak klijentima koji nisu PDV obveznici.

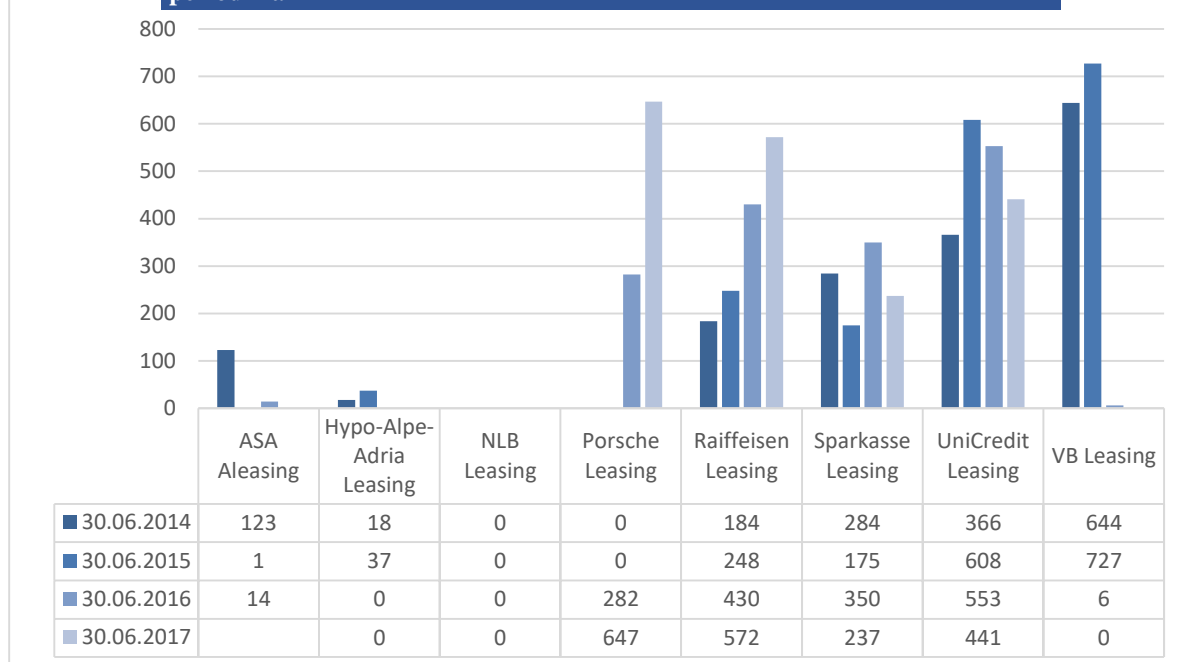
2.5. Tržišno učešće prema finansijskom volumenu i broju ugovora

Uporedni prikaz pojedinačnog tržišnog učešća lizing društava prema ukupnom volumenu i broju novozaključenih ugovora finansijskog i operativnog lizinga je iskazano u Grafikonima 5. i 6. Informacije.

- u 000 KM

Grafikon 6. Informacije - Uporedni pregled po ostvarenom broju ugovora po periodima

Na osnovu iskazanih grafičkih prikaza vidljivo je da je kod dva lizing društva u toku prvog polugodišta 2017. godine došlo do povećanja volumena novih finansiranja u odnosu na isti period prethodne godine, dok je kod dva od četiri tržišno aktivna lizing društva došlo do blagog pada u ostvarenom volumenu finansiranja.

III ZAKLJUČCI I PREPORUKE

Prema pokazateljima poslovanja lizing društava u Federaciji BiH sa 30.06.2017. godine može se zaključiti da poslovanje lizing društava u toku prve polovine 2017. godine ukazuje na porast poslovnih aktivnosti i povoljne finansijske pokazatelje lizing društava koja nisu obustavila nove poslovne aktivnosti. Povećanje ukupnog volumena finansiranja i broja novozaključenih ugovora predstavlja odraz pojačane aktivnosti lizing društava na razvoju i unapređenju lizing proizvoda.

U okviru svojih nadležnosti vezanih za nadzor lizing društava Agencija se rukovodi načelima transparentnosti, izgradnje povjerenja kod lizing društava, kao i adekvatne zaštite korisnika finansijskih usluga finansiranih putem lizinga s ciljem ostvarivanja finansijske stabilnosti pojedinog lizing društva i djelatnosti lizinga na nivou Federacije BiH.

Agencija će se u narednom periodu fokusirati na sljedeće aspekte:

- dopunjavanje podzakonske regulative u smislu izradi novih i izmjeni i dopuni postojećih podzakonskih akata u skladu sa usvojenim izmjenama i dopunama Zakona o lizingu,
- nastaviti i dalje kontinuiran nadzor lizing društava putem izvještaja i kontrolama na licu mjesta,
- insistirati na kapitalnom jačanju lizing društava i internom definisanju parametara zaštite kapitala i kapitalne adekvatnosti,
- nadzirati usklađenost lizing društava sa zakonima i podzakonskim aktima i primjeni dobrih praksi u segmentu zaštite korisnika finansijskih usluga i žiranata,

- nastaviti praćenje aktivnosti lizing društava na sprečavanju pranja novca i finansiranja terorizma,
- unapređenje strukture i kvaliteta podataka u Centralnom registru kredita kod Centralne banke BiH,
- nastaviti permanentnu edukaciju i stručno osposobljavanje kadrova,
- unapređivati saradnju sa Udruženjem društava za leasing u BiH, u smislu pružanja stručne pomoći u primjeni zakonske i podzakonske regulative lizing društava i
- unaprijeđivati saradnju sa drugim nadzornim i kontrolnim institucijama.

Aktivnosti lizing društava trebaju biti usmjerene na:

- kreiranje i dogradnja regulative za lizing društva u smislu djelovanja i poslovanja lizing društava,
- kapitalno jačanje i definisanje parametara zaštite kapitala i kapitalne adekvatnosti,
- jačanje sistema internih kontrola sa ciljem: osiguranja pouzdanosti i integriteta podataka i informacija, osiguranja tačnosti, valjanosti i sveobuhvatnosti računovodstvenih i neračunovodstvenih evidencija, usklađenosti sa poslovnim politikama, planovima programima rada, zakonskim i drugim propisima i aktima kao i zaštita imovine društva i preventivno djelovanje i sprječavanje prevara i pogrešaka,
- obezbjeđenje adekvatne i organizacijski neovisne funkcije interne revizije, koja vrši ocjenu aktivnosti, efikasnosti i uspješnosti sistema internih kontrola, te daje stručno mišljenje, preporuke i savjete o izvršenim kontrolama,
- unapređenje politika i procedura u upravljanju rizicima (osnovni rizici kojima su lizing društva izložena: kreditni, rizik finansirane imovine, tržišni rizik, rizik likvidnosti i operativni rizik),
- implementaciju zakona i zakonskih akata u segmentu zaštite korisnika finansijskih usluga i žirana,
- unapređenje palete proizvoda koji se nude tržištu i pronalaženje novih kanala prodaje,
- detaljnije informisanje klijenata o proizvodima koje lizing društva nude u cilju boljeg razumjevanja i ozbiljnijeg pristupa finansiranju putem lizinga i
- redovno, ažurno i tačno dostavljanje podataka Centralnom registru kredita kod Centralne banke.

Broj: U.O.-06-04/17
Sarajevo, 30.08.2017. godine

IV PRILOZI

Prilog 1. Podzakonski akti Agencije za poslovanje lizing društava

Prilog 2. Osnovni podaci o lizing društvima

Prilog 3. Pregled vlasničke strukture lizing društava

Prilog 4. Pregled rezervi za zajmove lizing društava

Prilog 5. Pregled rezervi za finansijski lizing

Prilog 6. Konsolidovani bilans stanja

Prilog 7. Konsolidovani bilans uspjeha

Prilog 8. Rangiranje bilansne sume

Prilog 9. Pregled osnovnih finansijskih pokazatelja

**PODZAKONSKI AKTI AGENCIJE ZA POSLOVANJE LIZING
DRUŠTAVA KOJI SU BILI VAŽEĆI SA 30.06.2017. GODINE**

Odluke Agencije za poslovanje lizing društava	Službene novine Federacije BiH
1. Odluka o uslovima i postupku za izdavanje i oduzimanje dozvole za obavljanje poslova lizinga,	46/09
2. Odluka o uslovima i postupku za izdavanje i oduzimanje saglasnosti lizing društvu,	46/09 i 46/11
3. Odluka o minimalnim standardima aktivnosti lizing društava na sprečavanju pranja novca i finansiranja terorističkih aktivnosti,	48/12
4. Odluka o jedinstvenom načinu i metodu obračuna i iskazivanju efektivne kamatne stope za ugovor o finansijskom lizingu,	46/09
5. Odluka o jedinstvenom načinu i metodu obračuna i iskazivanja lizing naknade po ugovoru o operativnom lizingu,	46/09 i 48/12
6. Odluka o obliku i sadržaju izvještaja koje lizing društva dostavljaju Agenciji za bankarstvo Federacije BiH i rokovima izvještavanja,	46/09, 48/12 i 110/12
7. Odluka o minimalnoj visini i načinu formiranja, upravljanja i održavanja rezervi za gubitke i upravljanje rizicima lizing društva,	46/09
8. Odluka o nadzoru lizing društava,	46/09
9. Odluka o naknadama koje lizing društva plaćaju Agenciji za bankarstvo Federacije BiH,	46/09 i 46/11
10. Odluka o uslovima i načinu postupanja banke, MKO i lizing društva po prigovoru klijenata,	23/14 i 62/14
11. Odluka o uslovima i načinu postupanja po zahtjevu žiranata za oslobađanje od obaveze jemstva,	23/14 i 62/14
12. Odluka o minimalnim standardima za dokumentovanje finansiranja putem lizing ugovora i procjenu kreditne sposobnosti,	62/14
13. Odluka o minimalnim zahtjevima u pogledu sadržaja, razumljivosti i dostupnosti općih i posebnih uslova poslovanja davaoca finansijskih usluga,	46/14

Pravila	Službene novine Federacije BiH
Pravila postupanja ombudsmena za bankarski sistem Federacij Bosne i Hercegovine.	93/15

Uputstva Agencije za poslovanje lizing društava
1. Uputstvo za primjenu Odluke o jedinstvenom načinu i metodu obračuna i iskazivanju efektivne kamatne stope za ugovor o finansijskom lizingu,
2. Uputstvo za izradu izvještaja lizing društava

OSNOVNI PODACI O LIZING DRUŠTVIMA

Redn i broj	Naziv lizing društva	Adresa i sjedište	Direktor	Telefon	Datum izdavanja licence	Broj stalno zaposlenih	Web adresa
1.	ASA LEASING d.o.o. Sarajevo	Trg međunarodnog prijateljstva 25, Sarajevo	Aida Rifelj	+ 387 33 774 852	22.03.2010.	7	www.asa-leasing.ba
2.	NLB LEASING d.o.o. Sarajevo	Trg solidarnosti 2a, Sarajevo	Denis Silajdžić	+ 387 33 789 345	19.03.2010.	7	www.nlbleasing.ba
3.	PORSCHE LEASING d.o.o.	Trg međunarodnog prijateljstva 24, Sarajevo	Dejan Stupar	+ 387 33 257 147	28.05.2015.	18	www.porscheleasing.ba
4.	RAIFFEISEN LEASING d.o.o. Sarajevo	Zmaja od Bosne bb, Sarajevo	Munir Čengić	+ 387 33 254 354	19.01.2010.	33	www.rlbh.ba
5.	SPARKASSE LEASING d.o.o. Sarajevo	Zmaja od Bosne 7, Sarajevo	Elma Hošo	+ 387 33 565 850	11.02.2010.	20	www.s-leasing.ba
6.	UNICREDIT LEASING d.o.o. Sarajevo	Ložionička 7, Sarajevo	Ivana Raić - Orešković	+ 387 33 721 750	16.03.2010.	23	www.unicreditleasing.ba
7.	VB LEASING d.o.o. Sarajevo	Fra Anđela Zvizdovića 1, Sarajevo	Slobodan Vujić	+ 387 33 276 280	12.01.2010.	15	www.vbleasing.ba
UKUPNO						123	

PREGLED VLASNIČKE STRUKTURE LIZING DRUŠTAVA

LIZING DRUŠTVO	IME-NAZIV VLASNIKA	% učešća
ASA LEASING d.o.o. Sarajevo	ASA AUTO d.o.o. Sarajevo	82,81%
	ASA FINANCE d.d. Sarajevo	17,19%
NLB LEASING d.o.o. Sarajevo	NLB d.d. Ljubljana	100,00%
PORSCHE LEASING d.o.o.	PORSCHE BANK Aktiengesellschaft Salzburg Austrija	100,00%
RAIFFEISEN LEASING d.o.o. Sarajevo	RAIFFEISEN BANK d.d. Sarajevo, BiH	100,00%
SPARKASSE LEASING d.o.o. Sarajevo	STEIERMAERKISCHE BANK UND SPARKASSEN AG, Graz	51,00%
	SPARKASSE BANK d.d. Sarajevo	49,00%
UNICREDIT LEASING d.o.o. Sarajevo	UNICREDIT BANK d.d. Mostar	100,00%
VB LEASING d.o.o. Sarajevo	VB LEASING INTERNATIONAL GmbH, Vienna	100,00%

PREGLED REZERVI ZA ZAJMOVE LIZING DRUŠTAVA

- u 000 KM -

Dani kašnjenja	Stopa rezervisanja	Iznos potraživanja	Rezerve	Više obračunate izdvojene rezerve	Ukupne rezerve
0-60	0,05%	31.351	15	1.198	1.213
60-90	5%	0	0	0	0
90-180	10%	0	0	0	0
180-270	30%	4	1	0	1
270-360	50%	0	0	0	0
preko 360	100%	0	0	0	0
UKUPNO		31.355	16	1.198	1.214

PREGLED REZERVI ZA FINANSIJSKI LIZING

- u 000 KM -

Dana kašnjenja	Stopa rezerv. za finans. lizing (pokretne stvari)	Stopa rezerv. za finans. lizing (nepokretne stvari)	Iznos potraživanja za pokretne stvari	Iznos potraživanja za nepokretne stvari	Iznos osnovice za pokretne stvari	Iznos osnovice za nepokretne stvari	Rezerve			
							Za pokretne stvari	Za nepokretne stvari	Više obračunate i izdvojene rezerve	Ukupne rezerve
0-60	0,50%	0,50%	269.704	24.179	68.726	3.252	344	16	1.355	1.715
60-90	10%	10%	6.879	1.693	1.322	866	132	87	730	949
90-180	50%	50%	2.472	0	555	0	278	17	832	1.127
preko 180	100%	75%	583	147	582	22	582	0	0	582
preko 360	100%	100%	0	0	0	0	0	0	0	0
UKUPNO			279.638	26.019	71.185	4.140	1.336	120	2.917	4.373

KONSOLIDOVANI BILANS STANJA

- u 000 KM -

Red. broj	OPIS	31.12.2016		30.6.2017		INDEKS
		Iznos	% u ukupnoj aktivi	Iznos	% u ukupnoj aktivi	
	AKTIVA					
1.	Novac i novčani ekvivalenti	8.048	1,9%	14.235	3,5%	177
2.	Plasmani bankama	10.520	2,5%	7.738	1,9%	74
3.	Potraživanja po finansijskom lizingu, neto	306.599	72,7%	301.284	73,4%	98
3a)	Potraživanja po finansijskom lizingu, bruto	345.957	82,1%	337.869	82,3%	98
3b)	Rezerve za gubitke	4.500	1,1%	4.373	1,1%	97
3c)	Odgođeni prihodi po osnovu kamata	34.347	8,1%	31.753	7,7%	92
3d)	Odgođeni prihodi po osnovu naknada	511	0,1%	459	0,1%	90
4.	Potraživanja od subsidijarnih lica	2	0,0%	2	0,0%	100
5.	Materijalna i nematerijalna imovina, neto	33.037	7,8%	29.505	7,2%	89
5a)	Materijalna i nematerijalna imovina-vlastita sredstva	8.973	2,1%	6.855	1,7%	76
5b)	Materijalna i nematerijalna imovina - operativnog lizinga	44.267	10,5%	41.054	10,0%	93
5c)	Ispravka vrijednosti -vlastita sredstva	4.996	1,2%	4.794	1,2%	96
5d)	Ispravka vrijednosti-operativni lizing	15.207	3,6%	13.610	3,3%	89
6.	Dugoročne investicije	48	0,0%	48	0,0%	100
7.	Ostala aktiva (7a+7b)	63.261	15,0%	57.598	14,0%	91
7a)	Zajmovi, neto	40.500	9,6%	30.141	7,3%	74
7a1)	Zajmovi (dospjela potraž.+nedospjela glavnica)	42.263	10,0%	31.355	7,6%	74
7a2)	Rezerve za zajmove	1.763	0,4%	1.214	0,3%	69
7b)	Zalihe	13.468	3,2%	16.947	4,1%	126
7c)	Ostala aktiva	9.293	2,2%	10.510	2,6%	113
	UKUPNA AKTIVA	421.515	100,0%	410.410	100,0%	97
	PASIVA					
9.	Obaveze po uzetim kreditima, neto	365.834	86,8%	353.066	86,0%	97
9a)	Obaveze po kratkoročnim kreditima	51.431	12,2%	65.412	15,9%	127
9b)	Obaveze po dugoročnim kreditima	314.554	74,6%	287.793	70,1%	91
9c)	Unaprijed plaćeni troškovi i naknada	151	0,0%	139	0,0%	92
10.	Ostale obaveze	9.270	2,2%	12.917	3,1%	139
	UKUPNO OBAVEZE	375.104	89,0%	365.983	89,2%	98
11.	Osnovni kapital	48.116	11,4%	42.472	10,3%	88
12.	Rezerve	3.691	0,9%	1.885	0,5%	51
13.	Akumulirana dobit/gubitak	-5.396	n.a	70	0,0%	n/a
	UKUPNO KAPITAL	46.411	11,0%	44.427	10,8%	96
	UKUPNO PASIVA	421.515	100,0%	410.410	100,0%	97
	Otpisana potraživanja (početno stanje)	116.392	27,6%	111.784	27,2%	96
	Novi otpis (+)	3.224	0,8%	733	0,2%	23
	Naplata (-)	3.161	0,7%	3.230	0,8%	102
	Trajni otpis (-)	4.671	1,1%	5.102	1,2%	109
	Otpisana potraživanja (krajnje stanje)	111.784	26,5%	104.185	25,4%	93

KONSOLIDOVANI BILANS USPJEHA

- u 000 KM -

Red. broj	OPIS	30.6.2016.		30.6.2017.		INDEKS 30.06.2017/ 30.06.2016
		Iznos	% u ukupnim prihodima/ rashodima	Iznos	% u ukupnim prihodima/ rashodima	
	FINANSIJSKI PRIHODI I RASHODI					
1.	Prihodi od kamata	12.166	56,2%	9.665	47,3%	79
1a)	Kamate po finansijskom lizingu	8.960	41,4%	7.858	38,4%	88
1b)	Kamate na plasmane bankama	127	0,6%	137	0,7%	108
1c)	Naknade (za obradu lizing zahtjeva itd.)	543	2,5%	456	2,2%	84
1d)	Ostali prihodi po kamatama	2.536	11,7%	1.214	5,9%	48
2.	Rashodi po kamatama	4.334	21,5%	2.882	15,4%	66
2a)	Kamate na pozajmljena sredstva	4.249	21,1%	2.824	15,1%	66
2b)	Naknade za obradu kredita	85	0,4%	57	0,3%	67
2c)	Ostali rashodi po kamatama	0	0,0%	1	0,0%	0
3.	Neto prihodi od kamata	7.832	36,2%	6.783	33,2%	87
	OPERATIVNI PRIHODI I RASHODI					
4.	Operativni prihodi	9.475	43,8%	10.785	52,7%	114
4a)	Naknade za izvršene usluge	4	0,0%	2	0,0%	50
4b)	Naknada za operativni najam	5.555	25,7%	6.060	29,6%	109
4c)	Prihod od prodaje lizing objekta	3	0,0%	0	0,0%	0
4d)	Ostali operativni prihodi	3.913	18,1%	4.723	23,1%	121
4d1)	Prihodi od naplaćenih otpisanih potraživanja	1.100	5,1%	2.017	9,9%	0
4d2)	Prihodi od opomena	268	1,2%	187	0,9%	70
4d3)	Ostalo	2.545	11,8%	2.519	12,3%	99
5.	Operativni rashodi	14.484	72,0%	15.886	84,9%	110
5a)	Troškovi plata i doprinosa	3.322	16,5%	3.515	18,8%	106
5b)	Troškovi poslovnog prostora	5.391	26,8%	5.437	29,1%	101
5c)	Ostali troškovi	5.771	28,7%	6.934	37,1%	120
6.	Troškovi rezervi za gubitke	1.294	6,4%	-58	n/a	n/a
7.	Dobit prije poreza	1.529	7,1%	1.740	8,5%	114
8.	Porez na dobit	123	0,6%	34	0,2%	28
9.	Neto dobit	1.406	6,5%	1.706	8,3%	121

RANGIRANJE BILANSNE SUME

- u 000 KM -

31.12.2016					30.6.2017					INDEKS
Rang	Lizing društvo	Bilansna suma	Učešće 2016.	Kumul. učešće	Rang	Lizing društvo	Bilansna suma	Učešće u prvoj polovini 2017.	Kumul. učešće	
1.	UniCredit Leasing d.o.o. Sarajevo	146.163	34,7%	34,7%	1.	UniCredit Leasing d.o.o. Sarajevo	142.580	34,7%	34,7%	98
2.	Raiffeisen Leasing d.o.o. Sarajevo	124.991	29,7%	64,3%	2.	Raiffeisen Leasing d.o.o. Sarajevo	121.441	29,6%	64,3%	97
3.	Sparkasse Leasing d.o.o. Sarajevo	57.295	13,6%	77,9%	3.	Sparkasse Leasing d.o.o. Sarajevo	56.146	13,7%	78,0%	98
4.	VB Leasing Leasing d.o.o. Sarajevo	50.746	12,0%	90,0%	4.	Porsche Leasing d.o.o.	39.526	9,6%	87,6%	182
5.	Porsche Leasing d.o.o.	21.706	5,1%	95,1%	5.	VB Leasing Leasing d.o.o. Sarajevo	32.487	7,9%	95,6%	64
6.	NLB Leasing d.o.o. Sarajevo	16.410	3,9%	99,0%	6.	NLB Leasing d.o.o. Sarajevo	14.920	3,6%	99,2%	91
7.	ASA Leasing d.o.o. Sarajevo	4.204	1,0%	100,0%	7.	ASA Leasing d.o.o. Sarajevo	3.310	0,8%	100,0%	79
UKUPNO		421.515	100,0%		UKUPNO		410.410	100,0%		97

PREGLED OSNOVNIH FINANSIJSKIH POKAZATELJA

- u 000 KM -

Redni broj	Lizing društvo	Ukupni kapital	Rang po ukupnom kapitalu	Neto dobit/gubitak	Rang po neto dobit/gubitak	Plasmani u prvoj polovini 2017. godine	Rang plasmanima u prvoj polovini 2017. godine	Broj ugovora u prvoj polovini 2017. godine	Rang po broju ugovora u prvoj polovini 2017. godine
1.	Asa Aleasing d.o.o. Sarajevo	3.154	6.	-33	5.	0	-	0	-
2.	NLB Leasing d.o.o. Sarajevo	6.960	3.	-37	6.	0	-	0	-
3.	Porsche Leasing d.o.o. Sarajevo	1.740	7.	234	3.	20.045	2.	647	1.
4.	Raiffeisen Leasing d.o.o. Sarajevo	16.517	1.	1.111	1.	25.504	1.	572	2.
5.	Sparkasse Leasing d.o.o. Sarajevo	5.403	4.	886	2.	13.185	4.	237	4.
6.	Unicredit Leasing d.o.o. Sarajevo	7.023	2.	70	4.	19.637	3.	441	3.
7.	VB Leasing d.o.o. Sarajevo	3.630	5.	-525	7.	0	-	0	-
	UKUPNO	44.427		1.706		78.371		1.897	